

Pohyb psů v honitbě

aneb

**jak se chovat v přírodě aby nám psa nezastřelil
myslivec?**

Zákon o myslivosti č. 448/2001 Sb. je základní zákon, který mimo jiné upravuje volný pohyb psů a koček v polních a lesních honitbách, včetně jejich sankčních a dalších opatření.

Vymezení základních pojmů

- **Honitba** – tvoří ji honební pozemky polní, lesní nebo smíšené, které orgán státní správy myslivosti uznal za honitbu. Ostatní pozemky jsou nehonební. Za honitbu se také považují i nehonební pozemky, kterými jsou například silnice, polní a lesní cesty procházející honitbami. Z hlediska majitele psa, neznačené pozemky jako honitba, doporučuji považovat všechny pozemky 200 m od obytných budov za honební.

- **Myslivecká stráž je oprávněna:**

1. usmrctvat v honitbě psy, kteří mimo vliv svého majitele a ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližšího trvale obydleného domu hledají nebo pronásledují zvěř, anebo se k ní plíží. Pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení.

Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčácké, nevzdálí-li se od stáda více než 200 m, a na psy lovecké, slepecké, zdravotnické, vojenské a služební, pokud jako takové jsou k rozeznání a pokud se při výkonu služby nebo při výcviku vzdálí z vlivu svého vůdce jen přechodně.

2. usmrcovat pytláčící kočky potulující se v honitbě ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližšího trvale obydleného domu.
3. hubit zvířata škodlivá myslivosti (pytláčící psy a kočky).

Myslivecká stráž je při své činnosti povinna prokázat se průkazem myslivecké stráže a nosit služební odznak. Myslivecká stráž, která usmrtila psa nebo kočku, zdivočelé hospodářské zvíře nebo označené zvíře z farmového chovu zvěře, je povinna o tom neprodleně informovat jeho vlastníka (pokud je známý), sdělit mu místo usmrcení zvířete, popřípadě jej na toto místo doprovázet.

- **Mimo vliv vůdce:** pes, který je vzdálen více jak 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení, a nelze jej přivolat, ani jinak ovlivnit, aby nepronásledoval zvěř. O jak dlouhou dobu se musí jednat, zákon nespecifikuje.

- **Toulavý pes**

Toulavý pes: lze jej charakterizovat jako zvíře opakovaně se vzdalující z moci svého majitele, za účelem lovu. Jeho majitel je nedůsledný, nedělá žádná opatření, aby psovi v takové činnosti zabránil a znemožnil mu toulání.

Definice tohoto pojmu není v zákoně upravena.

V praxi se má za to, že pes, který se nachází ve vzdálenosti větší jak 200 m od nejbližšího plotu, nejde přivolat a dále utíká za zvěří, může být považován za toulavého.

Ustanovení § 21 odst. 3 zákona o myslivosti

Na vlastníky psů a koček se vztahuje ustanovení § 21 odst. 3 zákona o myslivosti, které jim bez výjimky zakazuje psy a kočky nechat volně pobíhat v honitbě. Pes i kočka musí být na vodítku.

Možnost, aby se pes vzdálil z vlivu svého vůdce, a to jen přechodně, se týká jen psů loveckých, slepeckých, zdravotnických, vojenských a služebních.

Zákaz volného pohybu psů a koček se vztahuje i na účelové komunikace, které jsou honebními pozemky.

Zákon volného pobíhání psů na silnicích procházejících honitbou je uveden v předpisech o silničním provozu a říká, že pes na nich musí být veden na vodítku.

Majitelé psů často argumentují, že je pes volně z důvodu výcviku.

Výcvik psů v honitbě však není dovolen.

S odvoláním na zákon o přestupcích může okresní úřad za volné pobíhání psů v honitbě uložit pokutu až 5 000 Kč. Výslovné ustanovení v tomto směru má § 10 odst. 3 provádějící vyhlášky. Není-li takto povolen, je jiný výcvik považován za volné pobíhání psů v honitbě.

Výcvik loveckých psů (ostatních pracovních plemen) v honitbě je tedy možné provádět, ale jen s předchozím souhlasem jejího uživatele

a

za podmínek jím stanovených:

určené místo, místo s řídkým výskytem zvěře, denní či roční doba, periodičita, počet psů na výcvik aj.

Je třeba se dohodnout s uživatelem honitby

Chcete li svého psa cvičit v honitbě, je třeba se na tom dohodnout s uživatelem honitby. V opačném případě riskujete, že vám psa někdo zastřelí. Skutečnost, že byl pes zastřelen při nedodržení podmínek zákona o myslivosti, musíte v tomto případě dokazovat vy. Jinak řečeno, důkazní břemeno leží na majiteli (výcvikáři psa). Oprávnění k usmrcování uvedených psů a koček má myslivecká stráž ze zákona, resp. z titulu svého ustanovení a schválení.

Další osoby získávají oprávnění k odstřelu v souladu s ustanovením § 21 odst. 2 zákona od uživatele honitby. Například osoby, které jsou k uživateli honitby v zaměstnaneckém vztahu, získávají oprávnění z titulu pracovního, nebo členové mysliveckého sdružení získávají oprávnění uvedením zvířat škodících myslivosti v povolence k lovu.

Usmrcení psů či koček při volném pobíhání

Usmrcení psů či koček při volném pobíhání je upraveno zákonem, který stanovuje přísnější podmínky k tomuto zákroku, tzn. splnění všech čtyř podmínek současně.

1. Psa (kočku) lze usmrtit jen ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližšího trvale obydleného domu (nemusí jít o dům vlastníka psa). Trvale obydlený dům nemusí být na vesnici, může jít o samotu. Za trvale obydlený dům se nepovažuje chata nebo rekreační chalupa, ale dům celoročně obydlený. Vzdálenost nelze měřit od stodoly, hospodářských stavení. Vzdálenost 200 m je stanovena jako vzdálenost psa (kočky) od obytné budovy, nikoli myslivce. Pokud při pronásledování zvěře nepřekročí pes (kočka) hranici 200 m, nelze je usmrtit. Usmrcení není neoprávněným, pokud pes nebo kočka po výstřelu nepadne a vrátí se do dvousetmetrového ochranného pásma, kde zhasne. Psy i kočky lze usmrcovat jen v honitbě a na silnici procházející honitbou. Pes (kočka) i myslivec musí být v téže honitbě (činnost nelze provádět přes hranici honitby).

2. Psy a kočky lze usmrcovat jen tehdy, jestliže pytláčí. U kočky nelze za pytláčení považovat, loví-li myši.

3. Pes musí být mimo vliv svého vůdce. To znamená, majitel neví přesně, kde pes je, jak se chová, a není schopen kontrolovat jeho chování, ovládat jej a přivolat.

Pokud jsou slyšet pokyny vedoucího a pes na ně reaguje, je pes evidentně pod vlivem vůdce a nelze jej usmrtit. Je-li pes mimo dosah svého majitele, ale ten žádný vliv neuplatňuje, má se za to, že nelze psa usmrtit, pokud je jeho majitel vidět, třeba i na větší vzdálenost.

4. Volný pohyb psa je na honebních pozemcích.

Ovčáckého psa lze usmrtit pouze, je-li vzdálen od střeženého stáda více než 200 m.

U ostatních uvedených psů (slepeckých, asistenčních, zdravotnických, vojenských a služebních) jsou stanoveny dvě společné podmínky:

1. Uvedené druhy psů musí být k rozeznání.

To znamená, že slepeční psi mají postroj a bývají označeni bílým obojkem, zdravotničtí psi mají na hřbetě upevněn červený kříž v bílém poli, **psi vojenští a služební mají široký kožený obojek, většinou bílý.**

2. Druhou podmínkou je, že se vzdálil při výkonu služby nebo výcviku z vlivu svého vedoucího, nikoliv přechodně.

Obvykle bývá pojem přechodně vykládán jako opak pojmu trvale, např. služební pes se stal toulavým psem.

V zákoně je stanoveno: dojde li k usmrcení psa, může vlastník psa požadovat náhradu škody. Musí však dokázat, že k jeho usmrcení nedošlo za okolností v zákoně uvedených.

Důkazní břemeno je tedy na vlastníkovu psa a zpravidla se velmi těžko se dokazuje. Proti tvrzení vlastníka psa v řízení obvykle stojí protichůdné tvrzení střelce.

Vedle případné odpovědnosti k náhradě škody existuje i s ní související odpovědnost střelce za přešupek podle § 50 zákona o přešupcích (text ve znění zákona č. 290/1990 Sb., jako úmyslné způsobení škody na cizím majetku zničením věci z takového majetku), ovšem opět, jen pokud by k takovému jednání nedošlo za výše uvedených okolností stanovených v zákoně o myslivosti. Z toho vyplývající nároky na náhradu škody by bylo možno uplatňovat v tomto přešupkovém řízení.

Zákon posuzuje usmrcení psa i kočky v honitbě jen v rovině majetkoprávní – tj. ohledně případné náhrady škody vlastníkovi psa.

Samozřejmě v případě, kdy nejsou splněny podmínky pro náhradu škody, došlo-li k překročení oprávnění, a tedy protiprávnímu jednání, je toto postižitelné i v rovině trestní či přestupkové.